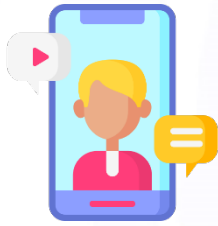

Soovitused lapsevanematele

- Kuidas ma tean, kas mu last mõjutavad *influencerid*?

Pane tähele muutusi lapse käitumises (nt toitumise ja harjumuste muutumine, spetsiifiliste/konkreetsete asjade ostusoov jne). Kuid ole seejuures teadlik, et need muutused ei pea olema alati negatiivsed, mitmed *influencer'id* suudavad noortele pakkuda ka positiivset eeskuju ja inspiratsiooni!

- Kuidas piirata *influenceri* reklaami mõju kooliealisele lapsele?

Et piirata reklaami mõju kooliealisele lapsele, on kõige olulisem rääkida talle *influencer'i* tööst ja reklaamide olemusest. Julgusta last kaasa mõtlema, miks *influencer* postitusi teeb ja kuidas on võimalik, et ta justkui oma tavalise elu näitamisega raha teenib.

Seejärel suundu reklaamivaldkonda, kuid tee seda näidete abil. Hea mõte on keskenduda reklaamidele, mida sinu laps kõige sagedamini näeb. Vaadake reklaam üheskoos läbi ja arutlege, mida näidati ja mida sellega öelda sooviti. Kas reklaamis lubatud tulemused on ka tegelikult saavutatavad või tunduvad liiga head, et olla tõsi („Red Bull annab tiivad!“)? Samuti mõelge, milleks reklaamitav toode mõeldud on ja kes seda kasutada võiks.

Nüüd saad need kaks poolt – *influencer* ja reklaam – kokku tuua. Laps teab nüüd, et reklaame tehakse selleks, et kaupa või teenust müüa. Selleks kasutatakse tavaliselt sõnu ja pilte, mis räägivad pakutavast tootest vaid head. Seega tuleb meeles pidada, et kui *influencer* on saanud mõnelt ettevõttelt koostööpakkumise toote või teenuse reklaamiks, peab ka tema sellest enamjaolt head rääkima, et koostöö ettevõttega oleks võimalikult tulemuslik.

- Kuidas piirata *influencerite* reklaami mõju noorukile?

Lisaks eelnevale saad piirata reklaami mõju teismelisele rääkides sellest, kuidas reklaamid ideid ja tooteid müüvad. Näiteks seovad mõned reklaamid tooteid „täiusliku“ eluga, mida reklaamides ka kujutatakse. Kuid oluline on noorele rõhutada, et kõik reklaamis nähtu ei pruugi olla tõsi. Sellest tulenevalt on hea noorelt küsida, kui reaalne reklaamitav elustiil üldse on? Kas ta teab kedagi, kes päriselt ka nii elab?

Vanemad lapsed võivad hakata mõtlema ka reklaami pisematele detailidele. Näiteks võid julgustada oma last mõtlema, kuidas reklaamid mõjutavad ideid selle kohta, millised tüdrukud, poisid, naised ja mehed peaksid välja nägema, mida kandma ja tegema, sööma

ja jooma. Või mis ta arvab, miks ei reklaamita puu- ja juurvilju sama ahvatleval viisil kui pitsasid ja burgereid? Ja siit saab edasi minna kitsama teema ehk suunamudija turunduse peale. Anna noorele mõista, et kõik see, mida *influencer* näitab end kasutatavat, ei pruugi tegelikult nii olla. Tihtipeale on talle mõne kindla toote või teenuse kasutamise ja näitamise eest makstud. Isegi kui ta ei räägi sellest tootest, vaid see asub lihtsalt tema taga nähtaval kohal, või kui ta lihtsalt kannab alati mingi teatud firma riideid, võib tegemist olla kinni makstud reklaamiga. Seepärast on oluline tähelepanu juhtida sellele, et noor küll alati jälgiks postituses olevaid märgistusi (#ad, #reklaam jne), kuid sellest hoolimata ei saa kunagi kindel olla, et ka ilma märgistuseta postituse puhul ei ole tegemist koostööga.

- **Millele võiks veel mõelda?**

Pane ennast lapse kingadesse

Jälgi, mida su laps internetis teeb. Mida rohkem asetad end lapse maailma – mida ta vaatab ja mängib –, seda paremini saad sa lapsele õpetada turundussõnumite ära tundmist. Vaadake üheskoos samu videoid ja multikaid (NB! Ärge jäta reklaame vahele!), lugege lasteajakirju, mängige *online*-mänge ja vaadake koos telekat. Parim viis laste tähelepanu reklaamide olemasolule juhtida on seda nendega koos kogeda.

Räägi suunamudijate tööst

Aita lapsel mõista, et üks osa suunamudija tööst on reklaampostituste tegemine. Sellised postitused võimaldavad tal raha teenida ja seepärast ta neid teebki. Seega tuleta lapsele meelde, et kui ta näeb suunamudijat mõnda toodet või teenust kasutamas, tuleb lapsel endalt küsida, kas suunamudija tegelikult ka seda kasutaks või on talle selle postituse eest makstud.

Ära kritiseeri, vaid väljenda uudishimu ja juhi tähelepanu

Näita, et sa tunned tõeliselt huvi selle vastu, mida postituses näidatud ja kirjutatud on. Mõelge üheskoos, millist sõnumit püüti selle sisuga edasi anda; vaadake, kas pilte või videot on töödeldud ja rääkige sellest, mis võiks olla tõeline, mis lavastatud.

Suhtle lapsega

Vestle oma lapsega tema lemmik-*influencer*'ite teemal. Esita küsimusi nagu näiteks „Mis on sinu lemmikpostitus, mida see suunamudija jagas?“, „Kui sinu tõeline sõber käituks nii, kas see paneks sind tundma, et ta on usaldusväärne sõber?“, „Kas sa soovid seda asja ka tegelikult või lihtsalt selle pärast, et temal see on?“